



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Pauli Laymanni e Societate Iesu Jus Canonicum
Commentario Perpetuo Explicatum**

Et Uberi Non Minus Ac Varia Qvam Clara Et Solida Doctrina Illustratum

Commentarius In Librum III. Decretalium

Laymann, Paul

Dilingae, 1698

Capitvlvm VIII. Illud.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62482](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62482)

tionis, seu translationis dominij saltem utilis, prout fit in concessione *ad firmam*, seu locatione ad tempus longum: sin verò ad breve tempus castrum v. g. alicui locetur, jus Patronatús, seu facultas præsentandi videtur manere penes locantem, licet contrarium placuerit Barboſæ *hic n. 4.* & probabile id cenſet Abbas. Id verò concedi poteſt, quòd locator ultrò committere poſſit colono, ut præſenter ſuo, id eſt locantis, nomine, ſicuti & de creditore in oppignorato caſtro, cui jus Patronatús annexum eſt, dicendum eſt. Porro ſi bonorum univerſitas, cui jus Patronatús annexum eſt, conſiſcetur ob delictum Patroni, etiam jus Patronatús tranſit in ſiſcum; prout docent DD. apud Barboſ. *de poſſeſſate Episcopii alleg. 71. n. 45.* Sin autem jus Patronatús per ſe & ſingulariter conſiſtat, conſiſcatione omnium bonorum (videlicet temporalium) Patroni, non venit jus Patronatús, quare manebit penes delinquentem, donec per ſententiam iudicis Eccleſiaſtici tanquam indignus privetur, ita ut Eccleſia tunc libera fiat, ſicuti híc idem tradit Barboſ. & in *c. vergentis n. 21. de Hæreticis, Abbas in c. cum Laici hoc tit.*

2 Notandum ſecundum. Inſtitutus ad præſentationem ejus, qui eſt in poſſeſſione juris Patronatús, aut bonâ fide (quæ in dubio præſumitur) verum jus ac titulum acquirit, neque removeri debet, eſi poſtea intelligatur, præſentantem reverà non habuiſſe jus præſentandi. Ita etiam habetur in *c. conſultationibus 19. hoc tit.* ubi explicabo.

3 Notandum tertium. Interim dum lis inſtituta ſuper jure Patronatús pender, non eſt admittenda præſentatio: quod intellige, ſi lis ſit ſuper poſſeſſione; ſin autem pro proprietate, præſentatio quidem à poſſeſſore admitti poteſt, ſed præſentatus poſt litis conſtaſationem inſtituendus non eſt. Ita per ſenſum contrarium ſumitur ex hoc *c.* & explicabo latius *c. 19.* Vide *Gloſſ. hic V. vel antequam, Abbas n. 8. & 9.*

Notandum quartum. Patrono Eccleſiaſtico id jus competit, ut à beneficiariorum exigere poſſit de redditibus beneficij, aut Eccleſiæ ſibi commiſſæ. Ita ſignificatur in ſine Capituli & docent DD. in *c. 1. S. in Eccleſijs de privilegijs, & dicitur cit. c. 13. n. 12. c. 8.*

CAPITVLVM VIII.

Illud.

PARAPHRASIS.

Quidam Laicus, v. g. Patronus, & Dominus territorij, in conſulto Epilcopo, Eccleſiam non vacantem conſeſſit, & donavit monaſterio, poſtea cum vacaret Eccleſia, idem Laicus præſentavit Clericum, qui ab Epilcopo inſtitutus eſt. Hoc in talis reſponder Alexander III. quòd prior illa conſeſſio Eccleſiæ facta monaſterio, cum de jure non ſubſiſtat, impedire non poſſit, quòd minùs poſterior Clerici præſentati inſtitutio rata & ſirma ſit; inſerim Laicus ille liberam poſſeſſionem habet, jus Patronatús loco religioſo, ſed monaſterio donandi, tunc autem, ſi aliquis abſque præſentatione Religioſorum ab Epilcopo in Eccleſia vacante inſtituitur, inſtitutio ſecundùm juris apices præſumenda eſt.

SUMMARIUM.

1. Non præſtat impedimentum, quòd de jure non ſortitur effectum.
2. Patronus liberè donare poteſt ſuo Patronatús loco Religioſo.
3. Præſentatus à legitimo Patrono, ſi idoneus ſit, jus & actionem habet ad ſui inſtitutionem.

Notandum primum. Non præſtat impedimentum, quòd de jure non ſortitur effectum, uti habetur in *regula 17. c. 6.* Idque adeò verum eſt, ut quiſpiam contra proprium factum agere poſſit, dicendo,

endo, illud irritum esse, prout *Glossa* notavit in *c. cum Laici*, & in *c. ult. hoc tit.* Sic v. g. Capitulares, si indigno suffragium ad Prælaturam dederunt, possunt, & debent etiam post publicatum scrutinium alium eligere dignum, præterquam, si post communi nomine promulgatam electionem, privationem juris eligendi pro ea vice incurrerint *c. perpetua 7. de elect. in 6.* Et lumitur hæc doctrina ex isto Capitulo, ubi non obstante, quod Laicus Patronus sine Episcopo Ecclesiam monasterio donavit, postea eâ vacante, quando retractans suam donationem (quippe quæ ipso jure irrita fuit, cum Laicus Ecclesias nec in titulum, nec in proprietatem conferre possit *c. quid autem 5. hoc tit.*) Clericum præsentavit, ejus præsentatio admitti, & præsentatus institui debuit. Adde, tamen Patronus Laicus Episcopo consulto, sive cum consensu & approbatione ejus, Ecclesiam monasterio v. g. det in proprietatem, eam tamen concessionem & incorporationem non fieri autoritate Laici, sed potius autoritate Episcopi, prout etiam colligitur ex *c. cura 11. hoc tit.* nam Laicus Ecclesiastica jura conferre non potest, quia nemo dat, quod non habet *c. quia autem*, & videri potest *c. si quis deinceps 12. & sequentia causâ 16. q. 7.* Quare quod hic dicitur, Ecclesiam nondum vacantem loco religioso concedi, seu donari non posse, id verum est, si ita concedatur, ut incorporatio fiat, eaque effectum habere debeat vivente Rectore, ideoque is amovendus sit; at verò nihil prohibet, ita incorporationem fieri Ecclesie non vacantis, ut Rectori nihil præjudicij inferatur, prout habetur in *Clem. 2. de rebus Ecclesie non alienandis*, & explicavi *l. 4. tr. 2. c. 9. n. 9.*

2. Notandum secundum, Patronus liberè, adeoque non requisito consensu Episcopi jus Patronatus donare potest loco religioso. Ita etiam habetur in *c. unico eodem in 6.* sed in Laicum, aut etiam Clericum, ut personam privatam, concessum non est, jus Patronatus sine Episcopi consensu per se, &

singulariter transferre, uti dixi *l. 4. tr. 2. c. 13. n. 20.* quia gravius periculum Ecclesie per hanc mutationem Patroni inferri potest, uti *Abbas hic declarat n. 5.*

Notandum tertium. Præsentatus à legitimo Patrono jus & actionem habet erga Episcopum, ut si idoneus est, ab illo instituat. Ita *hic in fine c. & dixi n. a. quid autem 5. hoc tit.*

CAPITULUM IX.

Querimoniam.

PARAPHRASIS.

Absurdum videri debet, si Patronis pro humana conditione mutatis, etiam Ecclesiarum ordinationes mutantur, vel si Advocati, seu Patroni Ecclesiarum vicissitudines facere videantur.

SUMMARIUM.

1. Non potest Patronus statum Ecclesie, vel Rectorem mutare si jus Patronatus ad ipsum devolvatur.
2. Nec possunt Patroni diversarum Ecclesiarum jus Patronatus inter se permutare, sine autoritate Episcopi.

Notandum primum. Si jus Patronatus ad alium Patronum devolvatur, non potest is statum Ecclesie, vel Rectorem ejus mutare; tamen enim Patrono jus præsentationis, & defensionis rerum Ecclesie Patronatæ competat, non tamen jus ordinis, aut dispositionis circa personas, aut res Ecclesie *c. 2. c. noverint 6. causa 19. q. 1.* & videri potest *Gloss. hic, verbo mutationes.*

Notandum secundum. Patroni non possunt inter se vicissitudines facere: quod Hostiensis hic intelligit, si plures diversarum Ecclesiarum, aut beneficiorum Patroni sint, quod non possunt sine autoritate Episcopi Patronatus permutare, juxta ea, quæ dixi in *c. præced. n. 2.* & ita docet *Barb. hic, Azor t. 2. l. 6. c. 20. q. 7.* Ratio dari debet, quia Patrono non licet sine Episcopi aucto-

Ooo

ritate